

TALOUSARVIOALOITE 141/2003 vp

Määrärahan osoittaminen yliopistokeskusten kehittämiseen

Eduskunnalle

Koulutus- ja tiedepolitiikka on tunnustettu keskeiseksi vaikutuskanavaksi alueellisesti tasapainoisen kehityksen ja palveluiden turvaamiseksi maan eri osissa (OPM:n strategia 2015, OPM:n aluestrategia 2003—2013). Korkeakoulujen roolia aluekehityksessä on viime vaalikaudella perusteellisesti selvitetty opetusministeriössä kansliapäällikkö Markku Linnan johtamassa työryhmässä.

Yliopistojen aluevaikutusten osalta tämä työryhmä esitti mm. alueellisten sateenvarjo-organisaatioiden — eli yliopistokeskusten — kehittämistä eräillä paikkakunnilla, joissa on yliopistotoimintoja muttei omaa yliopistoa. Osaamisen kehittäminen yliopistokeskuspaikkakunnilla on alueellisesti tasapainoisen kehityksen kannalta tärkeä tavoite, koska yliopistokeskusten toiminta kattaa mm. ne maakunnat, jotka on luokiteltu osaamistasoltaan heikomman kehityksen alueiksi. (OPM:n työryhmien muistioita 28:2001).

Yliopistokeskusten tavoitteena on mm. kehittää maisteriohjelmapiilotteja ja aikuiskoulutusohjelmia, jotka palvelevat alueen työelämän tarpeita tai tukevat alueen yleisen koulutustason nostamista. Yliopistokeskuksissa kehitetään alueellista yliopistotoimintaa laajoiksi kokonaisuuksiksi, jotta toiminnan korkea laatu voidaan turvata. Yliopistokeskukset tekevät myös verkostoyhteistyötä alueen ammattikorkeakoulujen ja muiden toimijoiden kanssa. Opetusministeriön tavoitteena on kehittää kuutta yliopistokeskusta, joita ovat Kajaani, Kokkola, Lahti, Mikkeli, Pori ja Seinäjoki.

Näiden alueellisten yliopistokeskusten koordinoitiin on kaavailtu ensi vuoden alusta pientä koordinointimäärärahaa. Tämä ei kuitenkaan riitä yliopistokeskusten toiminnalliseen kehittämiseen ja uusien alueellisten osaamispanostusten toteuttamiseen. Myös opetusministeriössä on tunnustettu tarve erilliseen hankerahoitukseen yliopistojen alueellisen kehittämisen edistämiseksi. Kansliapäällikkö Markku Linnan johtama työryhmä esitti tätä tarkoitusta varten erillistä hankerahoitusta vuosille 2004—2006 (vuositasolla 100 milj. mk). Ministeriön toiminta- ja taloussuunnitelmassa on yliopistojen alueellisen kehittämisen perusteella esitetty 15 milj. euron kehyslisäystä vuodesta 2004 eteenpäin.

Hallitusohjelmassa on sitouduttu korkeakoulujen aluevaikutusten vahvistamiseen ja yliopistokeskusten toiminnan turvaamiseen. Näiden tavoitteiden toteuttaminen edellyttää sitä, että yliopistokeskusten kehittämiseen osoitetaan vuosille 2004—2006 erillinen hankerahoitus, yhteensä 9 milj. euroa vuositasolla. Tästä hankerahoituksesta jokaiselle yliopistokeskukselle kannavoidaan 1,5 milj. euroa "korvamerkittynä" kunakin yliopistokeskuksen koordinaatioyliopiston kautta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2004 talousarvioon momentille 29.10.22 lisäyksenä 9 000 000 euroa yliopistokeskusten kehittämiseen.

TAA 141/2003 vp — Bjarne Kallis /kd ym.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Bjarne Kallis /kd
Jutta Urpilainen /sd
Mika Lintilä /kesk
Harry Wallin /sd
Nils-Anders Granvik /r
Lasse Hautala /kesk
Petri Salo /kok
Miapetra Kumpula /sd

Esko Ahonen /kesk
Susanna Haapoja /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Mari Kiviniemi /kesk
Raimo Vistbacka /ps
Pehr Löf /r
Paula Risikko /kok
Aulis Ranta-Muotio /kesk